

มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันความเสี่ยงในการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีการส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์

วชิร รุจิโมระ¹ พร้อมพงศ์ วานิชสมบัติ²

ธุรกิจยาและเวชภัณฑ์เป็นธุรกิจที่มีมูลค่าและการแข่งขันสูง มีบุคลากรที่เกี่ยวข้องในวงธุรกิจทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน การแข่งขันในธุรกิจยาและเวชภัณฑ์อาจแบ่งได้ 2 รูปแบบ³ ได้แก่ การส่งเสริมการขาย และการแข่งขันในเรื่องเทคโนโลยีทางการแพทย์ การแข่งขันอย่างเข้มข้นส่งผลให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคทั้งในภาคประชาชนและภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การแข่งขันในเรื่องเทคโนโลยีทางการแพทย์ทำให้เกิดนวัตกรรมที่คิดค้นยาและเวชภัณฑ์ที่สามารถรักษาโรคได้มากขึ้น ทำให้ภาคอุตสาหกรรมและภาคการตลาดเติบโตอย่างต่อเนื่อง ส่วนการแข่งขันทางด้านการตลาดด้วยวิธีการส่งเสริมการขายในธุรกิจยาและเวชภัณฑ์เป็นไปอย่างเข้มข้นเช่นกัน เนื่องจากมีธุรกิจยาและเวชภัณฑ์เกิดขึ้นจำนวนมาก การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์มักจะอยู่ในรูปแบบที่เป็นการให้ข้อมูลทางวิชาการแก่บุคลากรทางการแพทย์ให้ทราบถึงข้อดีและเทคโนโลยีของผลิตภัณฑ์ของบริษัทตน เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์ตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์ของบริษัทตน

การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์อีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นที่นิยมของภาคธุรกิจได้แก่การเสนอผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ ที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนแบบตามยอดขาย กล่าวคือภาคธุรกิจมักจะเข้าสนับสนุนการขายเฉพาะส่วนที่มีมูลค่าทางธุรกิจสูง ซึ่งการสนับสนุนก็จะมีมูลค่าสูงตามไปด้วย โดยการสนับสนุนมักอยู่ในรูปแบบการให้ผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินสด ส่วนลด สิ่งของ สิทธิประโยชน์ต่างๆ หรือการเดินทางไปสัมมนาวิชาการยังต่างประเทศซึ่งมีโปรแกรมการท่องเที่ยวแถมอยู่ด้วย เป็นต้น การส่งเสริมการขายต้องกระทำภายใต้กฎเกณฑ์ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดขึ้นเพื่อกำกับดูแลให้การส่งเสริมการขายเป็นไปอย่างเหมาะสม เช่น ประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเกณฑ์จริยธรรมการจัดซื้อจัดหาและส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่มีค่าใช้จ่ายของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2547 และประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง เกณฑ์จริยธรรมว่าด้วยการส่งเสริมการขายยาของประเทศ ไทย พ.ศ. 2558 เป็นต้น

การส่งเสริมการขายยาและเวชภัณฑ์ที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของการแข่งขันทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ แต่มุ่งเน้นการเสนอผลประโยชน์เพื่อให้เกิดแรงจูงใจแก่บุคลากรทางการแพทย์ที่สามารถตัดสินใจใช้ผลิตภัณฑ์ของบริษัท ทำให้ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี เป็นการสร้างภาระทางงบประมาณแก่ภาครัฐโดยไม่จำเป็น

¹ นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรม สาขาอายุรกรรม) โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า

² เจ้าหน้าที่งานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักมาตรการป้องกันการทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช.

³ IFPMA Health&Trust

ในกรณีที่มีการส่งเสริมการขายและเวชภัณฑ์กระทำต่อบุคลากรทางการแพทย์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคลากรภาครัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (พ.ร.ป.ป.ช.) ประมวลกฎหมายอาญา ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ เนื่องจากการส่งเสริมการขายในรูปแบบการเสนอผลประโยชน์ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความสุ่มเสี่ยงที่จะทำให้เกิดประโยชน์ทับซ้อน และการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการเสนอผลประโยชน์ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบต่อไปนี้

1. ค่ารับรอง (Hospitality Expenditures) และ ของขวัญ (Gifts)

ค่ารับรองหรือของขวัญเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของบริษัทฯหรือผู้แทนฯ เพื่อแสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดีต่อบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น พาไปรับประทานอาหารที่โรงแรมหรู มอบบัตรกำนัลของห้างสรรพสินค้าชื่อดังให้ในโอกาสวันเกิด เป็นต้น

การรับค่ารับรองหรือของขวัญนั้น บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องคำนึงถึงเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 103 โดยค่ารับรองและของขวัญต้องรับเนื่องในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม⁴ เท่านั้น และมูลค่าของการรับรองและของขวัญนั้นต้องมีมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท⁵ เช่น ผู้แทนฯอาจมอบกระเช้าผลไม้ มูลค่า 500 บาท ให้แก่บุคลากรทางการแพทย์เนื่องในโอกาสเยี่ยมไข้ได้

มาตรา 103 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่บริษัทฯหรือผู้แทนฯมอบของขวัญให้แก่บุคคลในครอบครัวของบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น สามารถกระทำได้ตามเงื่อนไขของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือการรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2544 คือต้องให้เนื่องในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคมเท่านั้น และมูลค่าของการรับรองและของขวัญนั้นต้องมีมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท เช่นเดียวกับเงื่อนไขตามมาตรา 103

บริษัทฯและผู้แทนฯต้องจ่ายค่ารับรองหรือค่าของขวัญโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการแสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดี โดยให้เนื่องในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคมเท่านั้น ห้ามให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจูงใจให้บุคลากร

⁴ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2543 ข้อ 3

⁵ ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2543 ข้อ 5 (2)

ทางการแพทย์ใช้ดุลพินิจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ของตน หรือเพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์อำนวยความสะดวกให้แก่ตน ซึ่งหากเป็นการให้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้ให้อาจมีความผิดฐานให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 มาตรา 123/5 เช่น การมอบปากกาหมึกซึมมูลค่า 2,500 บาท ให้แก่แพทย์ เป็นต้น

บริษัทยาและผู้แทนยาต้องคำนึงถึงมูลค่าและราคาของค่าบริการหรือค่าของขวัญ ซึ่งควรสะท้อนความสมเหตุสมผลและจ่ายเท่าที่จำเป็น นอกจากนี้ช่วงเวลาหรือความบ่อยครั้งอาจสะท้อนถึงเจตนาของบริษัทยาและผู้แทนยา ว่ามีเจตนาเป็นการให้สินบนหรือไม่ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวต้องจ่ายตามที่ได้จ่ายจริง มีใบเสร็จหรือหลักฐานรองรับ และบันทึกเข้าระบบบัญชีอย่างถูกต้อง เพราะหากค่าใช้จ่ายเหล่านี้ได้รับการปกปิดทางบัญชี ย่อมสะท้อนถึงเจตนาของผู้ให้ได้เช่นกัน

2. ค่าอำนวยความสะดวก (Facilitation Payments)

ค่าอำนวยความสะดวก หรือที่มักเรียกกันว่าค่าน้ำร้อนน้ำชา หมายถึงค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะดำเนินการตามกระบวนการ หรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นต้องไม่อาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกระบวนการนั้นเป็นสิทธิที่บุคคลหรือนิติบุคคลพึงจะได้ตามกฎหมายอยู่แล้ว

บริษัทยาและผู้แทนยาไม่พึงจ่ายค่าอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ว่าจะในกรณีใดทั้งสิ้น เช่น ห้ามไม่ให้ผู้แทนยาขอเงินสดหรือสิ่งอื่นใดให้แก่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นการตอบแทนที่เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกในการจัดงานแนะนำผลิตภัณฑ์ให้แก่นักศึกษาแพทย์ เป็นต้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับค่าอำนวยความสะดวกอาจมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 103

3. สินบน (Bribery)

การให้และการรับสินบนนั้นคือการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้แก่ตน เช่น บริษัทยาเสนอสิทธิการเข้างานสนับสนุนทางวิชาการที่ต่างประเทศให้แก่แพทย์ที่ทำยอดจ่ายยาให้ถึงเป้า การกระทำดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมที่ทุกประเทศออกกฎหมายห้ามไว้ เป็นการดำเนินธุรกิจที่มีลักษณะการเอารัดเอาเปรียบ และเป็นช่องทางที่นำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน อันจะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ระบบการเงินการคลังของรัฐ และบั่นทอนการพัฒนาเทคโนโลยีทางการแพทย์

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่าปัญหาการรับสินบนของบุคลากรทางการแพทย์ลดลงอย่างมาก แต่อาจพบได้บ้างเล็กน้อยในกรณีที่บุคลากรทางการแพทย์เป็นผู้ดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสูงหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีอำนาจตัดสินใจในการจัดซื้อจัดจ้างยาและเวชภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง

ทุกประเทศไม่ยอมรับการให้สินบน และออกกฎหมายมาป้องกันการกระทำดังกล่าว โดยมีผลระหว่างประเทศด้วย เช่น บริษัทยาประเทศสหรัฐอเมริกาให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐไทยมีความผิดทั้งกฎหมายของสหรัฐอเมริกา⁶ และกฎหมายของประเทศไทย⁷

การให้สินบนนั้นต้องห้ามไม่ให้กระทำเด็ดขาด หากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 มาตรา 123/5

การรับสินบนนั้นต้องห้ามไม่ให้กระทำเด็ดขาดเช่นกัน หากฝ่าฝืนจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 มาตรา 123/2

จากกฎหมายที่กล่าวถึงข้างต้นได้ระบุรูปแบบของคำว่าสินบนไว้ว่าอาจอยู่ในรูปแบบของทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด นั้นหมายความว่าสินบนอาจอยู่ในรูปแบบทรัพย์สิน เงินสด หรืออาจอยู่ในรูปประโยชน์อื่นใดก็ได้ เช่น สิทธิในการใช้ฟิตเนส การเดินทางไปสัมมนาวิชาการยังต่างประเทศซึ่งมีโปรแกรมการท่องเที่ยวแถมอยู่ด้วย คุปองส่วนลด การสนับสนุนทางวิชาการ การบริการต่างๆ ฯลฯ

4. เงินบริจาค (Donation Payments)

บริษัทหรือผู้แทนอาจบริจาคเงินหรือทรัพย์สินให้แก่โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย หรือกองทุนสวัสดิการของโรงพยาบาลได้ แต่ต้องบริจาคเพราะมีเจตนาในการบริจาคอย่างแท้จริง การบริจาคโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง เช่น บริจาคเพราะเป็นการตอบแทนที่โรงพยาบาลหรือบุคลากรทางการแพทย์สั่งซื้อยาจากบริษัทตนได้ตามเป้า หรือบริจาคในสัดส่วนตามยอดจำหน่าย เพราะนั่นหมายถึงไม่ได้มีเจตนาของการบริจาค แต่เป็นเจตนาของการแสวงหาผลประโยชน์ต่างตอบแทน

โรงพยาบาลที่รับบริจาคต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ. พ.ศ. 2526 อย่างเคร่งครัด

สำหรับการบริจาคเข้ากองทุนสวัสดิการโดยมีเงื่อนไขสัมพันธ์กับการจัดซื้อจัดจ้างนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหลักการ เนื่องจากการจัดซื้อจัดจ้างใช้เงินงบประมาณแผ่นดินในการจัดซื้อจัดจ้าง ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการจัดซื้อจัดจ้างไม่ว่าจะเป็นส่วนลด หรือเงินบริจาค ต้องกลับเข้าสู่แผ่นดินโดยอาจบริจาคให้แก่บัญชีของโรงพยาบาลโดยตรง หรือบริจาคให้แก่เงินบำรุงของโรงพยาบาล ซึ่งเงินบริจาคให้แก่โรงพยาบาลโดยตรง และเงินบำรุงโรงพยาบาลจะถูกตรวจสอบการบริหารจัดการและความโปร่งใสโดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

ดังนั้น หากบริษัทต้องการสนับสนุนกิจการของโรงพยาบาล อาจสนับสนุนในรูปแบบของเงินบริจาคให้แก่โรงพยาบาลโดยตรง ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สิน

⁶ The US Foreign Corrupt Practices Act (FCPA)

⁷ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 144 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 มาตรา 123/5

ที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ. พ.ศ. 2526 หรือบริจาคในรูปแบบของเงินบำรุงตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2536

5. การสนับสนุนทางวิชาการ (Education Support)

บริษัทฯ หรือผู้แทนฯ สามารถส่งเสริมการขายด้วยการให้การสนับสนุนทางวิชาการได้ เช่น สนับสนุนให้บุคลากรทางการแพทย์เข้าร่วมงานสัมมนาวิชาการทั้งในและต่างประเทศ จัดงานเสวนา วิชาการ หรือการมอบทุนการศึกษาให้แก่นักศึกษา โดยวัตถุประสงค์ของการสนับสนุนทางวิชาการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการอย่างแท้จริง ไม่มีผลประโยชน์ต่างตอบแทนแอบแฝง เช่น เสนอให้สิทธิในงานสัมมนาวิชาการต่างประเทศให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ที่ส่งจ่ายยาบริษัทตน เป็นต้น การสนับสนุนทางวิชาการควรให้การสนับสนุนในลักษณะให้แก่โรงพยาบาลโดยไม่ระบุตัวบุคคล แล้วให้โรงพยาบาลจัดให้มีกระบวนการสรรหาบุคลากรที่เหมาะสมที่จะได้รับการสนับสนุนดังกล่าว

การแจกล้างของเพื่อเป็นการสนับสนุนทางวิชาการสามารถทำได้ภายใต้วัตถุประสงค์ที่เป็นการสนับสนุนทางวิชาการเท่านั้น เช่น แจกปากกา สมุด เอกสารประกอบการบรรยาย เป็นต้น เพราะถือเป็นการให้สิ่งของที่อยู่ในขอบข่ายที่กฎหมายให้กระทำได้ (มาตรา 103) มูลค่าสิ่งของต้องสะท้อนถึงความสมเหตุสมผลและแจกเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และยังคงคำนึงถึงการแฝงโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่ต้องอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายเรื่องการโฆษณาของสำนักงานอาหารและยาด้วย

อย่างไรก็ตาม มาตรา 103 ยังเปิดช่องว่างในการสนับสนุนทางวิชาการให้สามารถกระทำได้โดยอาศัยกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยกฎหมาย ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแลเรื่องดังกล่าว อาจออกระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการให้และการบริหารจัดการการสนับสนุนทางวิชาการแก่บุคลากรทางการแพทย์ เพื่อเป็นแนวทางในการให้และการรับการสนับสนุนทางวิชาการที่มีวัตถุประสงค์ทางวิชาการอย่างแท้จริง และมีการบริหารจัดการการสนับสนุนทางวิชาการด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

โดยสรุปแล้ว บริษัทฯ หรือผู้แทนฯ อาจส่งเสริมการขายด้วยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดให้แก่บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ในบางกรณีเท่านั้น คือให้เพื่อแสดงความสัมพันธ์อันดีในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน ในสังคม และมูลค่าของการรับรองและของขวัญนั้นต้องมีมูลค่าไม่เกิน 3,000 บาท หรือการบริจาคให้แก่โรงพยาบาล เงินบำรุงโรงพยาบาล หรือการสนับสนุนทางวิชาการโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อจูงใจให้บุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ของตน หรือกระทำการอื่นใดเพื่อให้แก่ประโยชน์แก่บริษัทตน โดยการสนับสนุนทางวิชาการนั้น ต้องสนับสนุนให้แก่โรงพยาบาลเท่านั้น เพื่อให้โรงพยาบาลดำเนินกระบวนการคัดเลือกบุคลากรที่เหมาะสมตามเกณฑ์จริยธรรมเรื่องการจัดหาและเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยาของกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

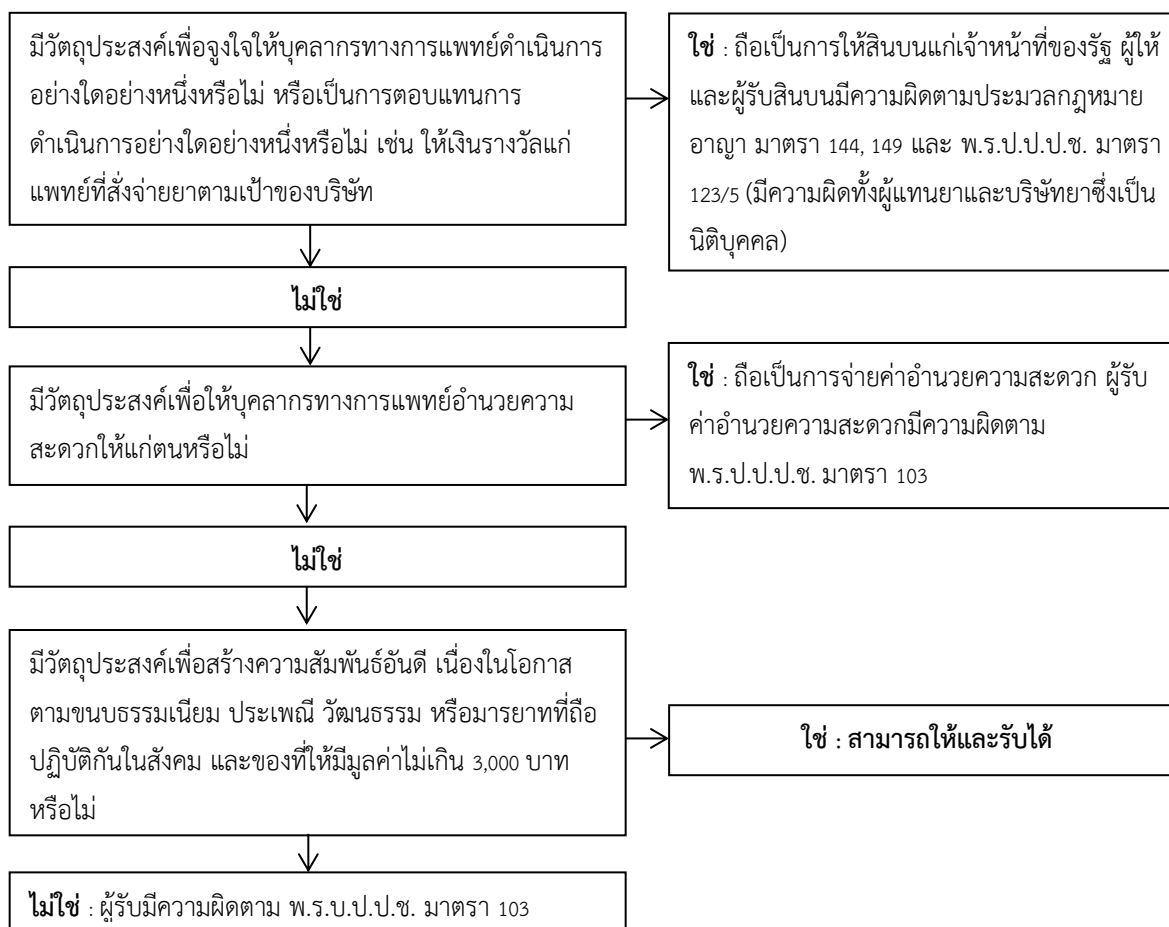
การส่งเสริมการขายอย่างขาวสะอาดโปร่งใส มุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลทางวิชาการเพื่อจูงใจให้บุคลากรทางการแพทย์ใช้ผลิตภัณฑ์ของตนจะเป็นการพัฒนาวงการธุรกิจยาและเวชภัณฑ์ มาตรการที่ดีที่สุดอาจไม่ใช่มาตรการทางกฎหมาย แต่เป็นมาตรการที่ภาคธุรกิจและภาครัฐร่วมมือร่วมใจกันสร้างจิตสำนึกและ

ร่วมกันเฝ้าระวังในการลดการส่งเสริมการขายยาที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนรวมถึงการทุจริตรับสินบน

นอกจากบุคลากรทางการแพทย์แล้ว บุคลากรภาครัฐในทุกภาคส่วน ทุกกระทรวง ทบวง กรม ภาครัฐกิจ และภาคประชาชน ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกัน การสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาดังกล่าวและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของทุกภาคส่วนจะเป็นการแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน โดยไม่ต้องใช้มาตรการทางกฎหมาย

หากเปรียบเทียบการทุจริตคอร์รัปชันและสินบนเป็นเชื้อโรคที่ทำให้ประเทศชาติป่วย มาตรการทางกฎหมายเปรียบเหมือนยาปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์ทำลายเชื้อโรค การให้วัคซีนเปรียบเหมือนการสร้างจิตสำนึกและการเฝ้าระวังของบุคลากรทุกภาคส่วน ซึ่งหากวัคซีนให้ผลดี ทุกภาคส่วนมีจิตสำนึกและร่วมกันเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าว ยาปฏิชีวนะหรือมาตรการทางกฎหมายก็ไม่มี ความจำเป็นต้องนำมาใช้บังคับ ซึ่งจะให้ผลดีต่อสุขภาพประเทศชาติในระยะยาวได้ดีกว่าการใช้ยาปฏิชีวนะที่ต้องปรับขนาดและตัวยาให้แรงขึ้น

แผนภูมิแนวทางการพิจารณาเรื่องการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดในการส่งเสริมการขายและเวชภัณฑ์

หมายเหตุ :

- ผู้ใดฝ่าฝืนประมวลกฎหมายอาญามาตรา 144 ระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ผู้ใดฝ่าฝืนประมวลกฎหมายอาญามาตรา 149 ระวังโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสี่หมื่นบาท หรือประหารชีวิต
- ผู้ใดฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 103 ระวังโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ผู้ใดฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 123/5 ระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
นิติบุคคลที่ไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลได้กระทำความผิดตามมาตรา 123/5 นิติบุคคลระวังโทษตั้งแต่หนึ่งเท่าแต่ไม่เกินสองเท่าของความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือประโยชน์ที่ได้รับ